

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Mályban: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — fill.
 Itélen: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos

Felelős szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Piacz-utca 9. Telefon 412

A bőkezű Debreczen.

— 1906. július 4.

Négyszázezer koronát szavazott meg tegnap Debreczen sz. kir. város törvényhatósági közgyűlése a tiszántuli ev. ref. egyházkerület kérelmére a debreczeni ev. ref. főgymnasium új otthona felépítésének céljára.

Levett kalappal megállunk ezelőtt a határozat előtt és egyelőre nem tudjuk: mi e határozatban a nagyobb, a szebb a magasztosabb? A bőkezűség e amelyet Debreczen város közgyűlése az iskolákkal szemben a múltban is mindig tanúsított? Az áldozatkészség-e, amelylyel a magyar református tanügynek oltárán áldozott? Vagy hazafiság-e, amelylyel megmutatta, hogy egy szintizta magyar város mivel tartozik a magyar közművelődésnek? Bizonyára mindhárom lelkirugó titokzatos működésének következménye ez a határozat és ezek együttvéve képezik a debreczeni polgárnak jellemét. Bőkezűség, áldozatkészség egyháza, hazája iránt! A legjobb erények, amelyek polgárt és társadalmat valaha ékesítettek és ékesítének.

Es hogy e jellemvonások ragyogását el ne homályosithassa semmiféle félreértés sem: ki kell jelentenünk, hogy a közgyűlés ezt a 400.000 koronás, — a hazai viszonyokhoz képest fejedelmi — adományt nem is valamely városi közvagyonnak, hanem polgárainak terhére szavazta meg, a városatyák nem a város vagyonából nagylelkűsködtek, hanem a város közönségét és ezzel elsősorban önmagukat adóztatják e célra.

Olyan tény volt ez, amelyet márványtáblára aranybetűkkel kellene bevésni, amelyért a legteljesebb elismerés és dicséret kell, hogy illesse Debreczen város társadalmát a kormány, a magyar református Egyház és általában az egész magyar társadalom részéről.

Es ez a külső elismerés és dicséret nagyon jó lesz köriratnak az éremnek ama lapjára, a melyikre a történelem feljegyzi Debreczen város közönségének ezt az adományát és amely lapon megörökítve lesz az, hogy a magyar nemzeti közművelődésre minő horderővel bír ez az adomány.

Csakhogy minden éremnek két lapja van és ennek az adományának emlékére verendő éremnek másik lapját sem szabad üresen hagyni, hanem a történeti hűségnek okáért fel kell jegyezni a háttérhez tartozó személyi és tárgyi motívumokat is.

Lássuk először a személyieket.

A magyar református egyháznak, közelebb a tiszántuli ev. ref. egyházkerületnek, s még közelebb a debreceni ev. ref. főiskolának élére több oly férfiakat állított a református közbizalom, (— vagy együgyűség —) a kiknek anyagi helyzetük családi körülményeik megengedik s lehetővé teszik azt, hogy nevüknek egyetlen aláírásával előteremtsék ezt a 400.000 koronát. A reformátusok megtisztelő bizalmából betöltött főgondnoki, helyi gondnoki, gondnoki és Isten tudja miféle előkelő hivatali állások mint a legjobb, legteljesebb, legigazabb nobile officiumok nemcsak vizitációs feladatokat, hanem azon a címen is áldozathozatalra kötelezik ezeket az urakat, hogy az őrizetükre bízott egyesek és gyülekezetek előtt jó példát mutassanak a református erények egyik legszébbjének: az egyház iskolája részére való adakozás nemes erényének gyakorlására. E nemes és tartozó erkölcsi köteletségnek csak csekély részben is teljesítése helyett azonban ezek az urak azzal fesselegnek magunknak, hogy egyházkerületben, egyházmegyékben, a gyülekezetekben, a főiskolában nagyképűsködve — elnököljenek, tanácskozást vezessenek, határozatokat kimondjanak, leveleket aláírjanak, egy szóval az egyházi élet külső közigazgatásában vezető szerepet vigyenek.

Ezek az urak alkotnak intézményeket másoknak zsebére, egyház, állam és társadalomnak kontójára és tetszelegnek maguknak s mások előtt is azzal, hogy ez az alkotás az ő művük, ez az alkotás az ő nevüket örökíti meg, mert ez meg amaz alkotás az ő főgondnokságuk, gondnokságuk stb. idejében keletkezett.

A nemes Jármy familiának sem volt nehéz megépíteni a templomot — az eklézsia költségén. Így tesznek a mi református bizalmunk folytán előkelő állásokba vergődött emberek! Ha megtiszteltetésről reprezentálásról van szó: akkor ott

vannak ők, ha pedig hivatali működésüknek a pusztán adminisztratív kivül egyéb, például ösztönzéseképpen egy tekintélyes alapítvánnyal megfelelő erkölcsi tartalmat kellene adni: akkor ők a hallgatás aranyát szépen megtartják maguknak a nélkül, hogy a tetteknek olesó ezüstjét a köznek oltárára áldozzák.

Ugyebár tisztelt református közönség: hogy mind ez nem járja?

Az érem sötét oldalára tartozó személyi motívum az is, hogy annyira megszokott dolog ma már Debreczen város közgyűlési termében az iskolákért való áldozat hozatala, hogy azt — sokak felfogása szerint, meg kell hozni azonnal, a mint kéri gondolkozás nélkül. Mert a ki a dolog felett gondolkozni akar, a ki mérlegelni akarja a célt, a melyre az áldozat kéretik és a város anyagi helyzetét, s a polgárságnak közterheit és egyéb fontos körülményeket: az mindjárt és csak ennél fogva is ellensége a haladásnak, ellensége az iskolának, ellensége Debreczen város dicsőséges hagyományainak. Egyszóval a legcudarabb erkölcsi kényszerrel veszik ma már sokan alkalmazásba csak azért, hogy a mikor önnön maguknak kellene áldozatot hozni: erről teljesen megelégedve, közgyűlési tagokat arra kényszerítsenek, hogy meggondolás nélkül másnak, t. i. a város közönségének terhére vállaljanak óriási kötelezettségeket.

Pedig hát nagyon is jól lett volna — Debreczen város atyáinak, mint ilyeneknek — előbb egy néhányat aludni, mielőtt ezt az határozatát meghozták.

Mert hát voltaképpen Debreczen város atyái azt sem tudják, vajjon célszerű-e a gymnasiumot a collegiumnak nevezett épületből kitelepíteni s ma a collegium gyűjtőfogalmába elválaszthatlanul belenőtt középiskolának a gymnasiumnak külsőképpen is önálló létezését adni? Eddig volt egy collegium s abban a jog és theologiai akadémián és tanítóképzőn kívül benne volt a gymnasium is és aki gymnasiumi tanuló volt: az ép úgy a collegiumnak volt növendéke, mint a jogász, vagy theologus s az alma maternek ez az egysége csak jó hatással volt a növendékre, a tanbarátra, a tanúgyre s Debreczen városra, most lesz külön collegium és lesz külön gymnasium s egyelőre nem tudhatjuk,

Üzletemet

Egyház-tér 3. szám alá helyeztem át, s az összes árukat melyen leszállított áron árusítom ki. **Borsos Kata.**

267-x-19.

hogyan ez a külsőképen való széttagolás nem fog-e hátránnyal járni?

Debreczen város atyái azt sem tudták határozatuk meghozatalakor, hogy a tervezett új épület hol, a városnak melyik részén lesz felépítve? Azt épen nem, hogy a tervezett építkezés, város rendezés, szállítás stb. szempontból nem esik-e kifogás alá? Sőt úgy hallottuk, hogy az építkezéshez sem részletes költségvetés, sem részletes tervek még csak nem is készültek és így bátrak vagyunk kétségbe vonni azt, hogy az építkezésre épen egy millió koronára és ebből városi segélyre épen négyszázezer koronára volna szüksége a tiszántúli ev. ref. egyházkerületnek. A tapintat mindenesetre azt követeli, hogy ezek a fontos körülmények mind nyíltan hozassanak tudomására annak a városnak, amelytől az áldozatot azon a címen kéri, mert neki, t. i. a városnak nagy érdeke az építkezés és a gymnasium fejlesztése. E tekintetben követhette volna az Egyházkerület és vezetősége a Debreceni Kereskedő Társulat példáját, aki mielőtt pompás iskolájának felépítéséhez hozzáfogott volna: számot vetett magával, s midőn látta a hiányt: önmagát, választmányának tagjait hívta fel az adakozásra és ezek a derék polgárok, akik csak a kereskedő titulusra tartanak igényt, akiknek nem 16—20 ezer, sőt ezer holdjuk sincsen: néhány nap alatt 40.000 frtot raktak össze minden hivalkodás nélkül és a midőn saját anyagi erejüket előbb ilyen módon kimerítették: csak akkor fordultak a városhoz segélyért.

Mit szólunk ezeken felül ahhoz, hogy a midőn a város e fejedelmi adományért befolyást kíván biztosítani az iskolai igazgatásba: ezt ép az iskola helyi gondnoka, a város díszpolgára, negyed századon át polgármestere — tőle telhető heveséggel ellenzi? Miért? Hiszen ez az iskola eredetileg is a

„mi iskolánk“ volt, nem lemondás, hanem szerencsétlen politikai körülmények tartották meg a várost arra ós időktől fogva gyakorolt befolyásától, tehát azt a befolyást vissza lehet és vissza is kell szerezni. És biztosítani a szellemi vezetés, valamint az anyagi ügykezelés terén. Az előbbi tekintetben már csak azért is, hogy a főgondnoki praepotentiával behozott, részben kis-korú, részben alig, hogy nagykorú tanárok a „szabadgondolkodás“ címe és cégére alatt ne veszélyeztessék a puritán magyar szellemű nevelést és jogi oktatást; az anyagi ügykezelés terén pedig, hogy a városnak az egyetemre korábban tett 200 ezer s most a gymnasiumra tett 400 ezer koronás alapítványai megfelelő felügyeletben részesüljenek.

Mindezekkel nem törődött a város atyák nagy serege, megadta a 400 ezer koronát azért, mert kérték tőle, megadta a mi iskolánknak!

Legyen övék a dicsőség és elismerés!

Dr. Varga Lajos.

Hasznosítsuk a kivándorlást.

II.

Még kellene idehaza is indítani az agitációt a gyárak alapítása érdekében, hogy a gyárak alapítása és az azokba szükséges szakmunkások képzése ugyszólván párhuzamosan haladjon előre.

Az alapítandó gyárak létesítésénél viszont arra kellene törekedni, hogy azok az oly hegyvidékeken, ahol kevés a termőföld és bő a népesség, de mind nekelőt és első sorban a Székelyföldön hozassanak létre, mert ott nemcsak elegendő, de sőt felős munkaadó állana rendelkezésre, melyet így értékesíteni lehetne nagyon jól; ez aztán itthon tartaná a fölösleget s többé nem vándorolna át Romániába, hogy ott egyrésze idők folytán eloláhosodva, ennérték ellenességé válják s azt megerősítse ellenünk.

Ellenkezőleg, a már kivándoroltakból is nagyon sokat haza hívna és hozna azon tudat, hogy ezután már idehaza is megél-

het, mert van, hogy hol értékesítse munkáerejét.

De meg azért is, mert a Székelyföldön elegendő vizierő van arra, az Olt, Küküllő, Nyárad és Marosban s ezek mellékfolyóiban, hogy azt akár mint ingyen hajtórőt felhasználva, akár pedig villamos erővé átválttatva, avval a gyártás költségeit mérsékelhessük.

Az Alföldre pedig és annak visszegény vidékeire az oly gyárakat kellene telepíteni és oly ipari foglalkozásokat meghonosítani s a már meglevőket fejleszteni, melyeknek üzeméhez nem szükséges a vizierő.

A Székelyföldön, meg az Alföldön, szóval a magyarság-lakta részeken létesítendő gyárak már csak jól megfontolt nemzeti politikából is, mert nekünk nem lehet hivatásunk, hogy bevallott ellenségeinket, a nemzetiségeket erősítsük, azon nemzetiségeket, kik — mint látjuk — most is a tulipánmozgalomban sem vesznek részt; avval szemben ellenszenves és fitymálva leki-csinyló magatartást tanusítanak csak azért, mert a magyar érdeket is van hivatva szolgálni, holott pedig — s ez különösen áll az erdélyi szászokra — az ő iparuk érdekében álló is lenne, ha azt pártolnák.

Legjobban látjuk ezt mi, kik a szászok és az oláhok között élünk, hogy mily visszautasítólag viselkednek az egész mozgalommal szemben. Még hirmondónak sem vett egyetlen nemzetiségi honfitársunk sem egyetlen tulipán-jelvényt, s ha említ valaki előttük, gunyosan elcélódnak fölötté, hogy az egész mozgalmat zsidók futták nagyra zsidó kereskedők érdekében. Lám! mondják ők, magát a tulipán jelvényt is Fischer nevű zsidó cég szállítja.

És részvétlen közönyösséggel tekintik az egész mozgalmat, pedig épen a szászoknak saját érdekükben állana, hogy részt vegyenek benne, mert az ő értelmiségük a városi polgárságok s ez mind iparüzők-ből áll.

Bezzeg az állami kedvezményeket hajszolták eddig is nemcsak gyáraik érdekében de minden téren, s hajhászni fogják ezután is.

Az ilyen dolgok s kedvezmények kijárásában összetartók és fáradhatatlanok az ők képviselőik, a legkisebb ily kérdés megvalósítása érdekében, mint pl. egy-egy főispáni kinevezés is tesszen fel Brassó, Fogaras, Szeged, Nagy-Küküllő, vagy Beszterce-Naszód vármegyék bármelyikébe tesztületileg szoktak a miniszterek nyakára

Szomorú álmom.

Irta: Ádám Éva.

Vannak fájdalomok, melyek nem verik föl az idegeket. Inkább elszibbasztják. Olyan mindegy minden! Ez a hatás sokkal erősebb, mint amaz, amely szomorú, hideg könnyeket csal a szembe.

Es vannak percek, órák, idők, mikor a lélek valami megnevezhetetlen várakozásban él. Tele van sejtéssel, tele van csodás fogékonysággal oly dolgok iránt, melyek még nem értek meg az érzékelhetőség fősáig, de foglalkoztatják az ember agyát, lelkét, benső világát.

Mindenki ismeri e e percekét? Sokkal élesebb a látásom, sokkal józanabb a világ-nézetem, hogysem az a vád érhetne, hogy ez a merengő állapot egy ki nem forrott leánylélek játéka, amely regényes naivsággal várja, várja álombeli mesék jöttét.

Minden nő tud, szokott, szeret ábrándozni. Ki ki a maga lelkének megfelelő dolgokról.

Egyik a férfítől, akit nem talált föl soha. Ó, mert hányan vannak ilyenek! Másik arról, aki övé lehetne, de elveszítette. Ezek még többen vannak. Hiszen oly könnyű az, két embernek elveszítetnie egymást! Olykor egy kimondott, olykor egy ki nem mondott szó: és válnak azok, kiknek élet-utja együtt vezetett.

Néha több raffineria és kedves tettetés kell ahhoz, hogy megirtsunk valakit, néha

a minden külsőséget felelő őszinteség és nyíltság az, ami összekapcsolja a rokon-szíveket.

No igen, azt mondtam, hogy mindenki ábrándozik. Mindenki. Még a gyilkos is a bűnös is.

Ott ül a sötét cellában és lelke meg-törtten hull alá. Imába kezd és el-elmereng az isten kegyelmén, vagy merész daccal néz a jövőbe és megtagadja istenét. Megtagadja. De lelke előre fut a vadvirágos halmon, ahol menekülni fog, ha sikerül áttörnie a kemény falakat. Szívi, fonja az ábrándokat. Lelkében összefoly az álmom a bűnnel, még karöltve terveznek, mert a bűn édes annak, aki belekóstolt.

Ó, ne legyen az ember lelkében a jó-ság ünnepe köntös! Soha, sohase tudja senki egy, a maga idejében kimondott, szeretetteljes, gyöngéd szó, nem téríti e meg a veszni indult lelket?

Ó, vannak, vannak fájdalomok, amelyek nem verik föl jajjal a csöndet, de amelyek zajtalanul rombolnak össze egy világot.

Hiszen az emberé csak az: ami szívbe fér. Csak az fáj, ami onnan szakad föl. És ott annyi ábránd születik. És ezeket az álmokat ritkán mondjuk el. De ott benn neveljük, ápoljuk, annak élünk, azért küzdünk, hogy az egykor diadalra jusson. Nem tud arról senki. Azok se, akik környezetünkben élnek. Ezért vannak zajtalan fájdalomok, könnytelen bánatok, mert annak

a benső örömeinek tavaszát se érezte más, nem szabad hát látnia a hervadást sem.

Látok arcokat. Csöndes, édes arcokat. Összeszorított ajakkal, vértelen ajakkal, messzenézó szemekkel, amikbe úgy, úgy odalopózik a köny. De nem szabad hullnia! És nem hull. És a gyöngye testben van lelkierő mosolyogni, míg holtan pihen a szív. Ó igen, igen... A leányálmok így halnak meg. Zajtalanul. De meghalnak. Ó, hiszen annyi, de annyi élőhalottat ismerlek.

Minél tisztább a leányszív, annál betegben tud dobogni. És jaj, olyan halk a verése. Olyan nagyon csöndes a hullámozása. Alig mozdul. És nézzék: olyan gyermekded az arc vonala még! Majd úgy érzi, hogy az a lassu szív nőni kezd. Nő, nő! Szélesre, magasra, nagyra, föl egészen a torokig, föl a gyöngye mellig és akkor nagyot ver. Mint a földrengés, úgy rázza meg a talajt. Lök egyet, hogy a lélegzet elakad, aztán megáll. Áll, áll. De nem nyugszik. Ismét erőt gyűjt az újabb lökésekhez és rázza, rázza a testet.

Majd ismét a nagy szív, úgy érezzük összezsugorodik, összeaszalódik, mint egy dió akkorára. És örületesen szökösök ott benn. Ide, oda. Egyszer a köbünkben, egyszer a lábunkban, majd ismét az agyunkban érezzük. És elhagy az erő. Elhagy, elhagy.

Mindenkinek van álomképe. Festőnek egy kép, költőnek egy dal, amit érez. És oly csodafinomán, hogy leírni nem merem.

járni, s ha nem sikerül először, nem restek elmenni többször is.

Iparos polgárságunk szívesen veszi, ha megrendelők és vevők a tulipán jegyében szaporodnak, mint már most is, hogy a megrendeléseknek elege sem tudnak tenni, mert jó ám a magyar pénz zsebre rakni, s azt helyesnek is tartja, hogy a mozgalom révén a varyonosodjék magyar pénzen, csak azt nem teszi, hogy ő is viszont pártolja a mozgalmat és ennek révén a magyar ipart és magyar iparosokat, mert az nem férne össze a „so weit die deutsche Zunge balingt“ féle alldeutsch érzelmeivel, már pedig köztük a legutolsó suszter inas is alldeutsch érzelmi, mert azzal nevelik irástudóik.

Ezért nem érdemlik meg azt, hogy mi őket támogassuk, mert elvégre is, ha ők még a tulipán mozgalom terén is ellemséges indulatot tanúsítanak velünk szemben, a mi pedig az ő érdekükben levő is: úgy ők sem kívánhatják tőlünk, hogy mi őket erőnek erejével a saját akaratauk ellenére is támogassuk.

Ha majd talán idővel jobb belátásra jutnak s ők is részeseivé akarnak válni a jótékony mozgalomnak, akkor őket is lehet venni abba, de addig semmi esetre sem szükséges, sőt egyenesen mellőzendőknek tartom őket e téren mindenütt.

Ajánlom ezen fölvetett eszmét s az eszme megvalósítását: a mostani hazafias kormány s különösen a kereskedelmi miniszter a Tulipán-szövetség figyelmébe.

E két tényező ha összefog s egyik a másik eljárást támogatva összeműködik, könnyen megvalósítható lenné az eszme s elérnék vele azt, hogy a kivándorlásból, a mi most országos csapást képez, mégis valami hasznunk is lenne.

HIREK

Városi közgyűlés.

— Első nap. —

Kedden délután 3 órakor kezdte a rendes, havi közgyűlés tárgysorozatát tárgyalói a város köztörvényhatósági bizottsága Wessprémy Zoltán főispán elnöke alatt. A közgyűlés rendkívül izgatott hangulatban folyt le és ma folytatódott.

Az első tárgy a debreceni lovaregylettel kötött szerződés volt. Degenfeld József gróf kifogásolta, hogy míg ezelőtt a debreceni lovaregységek, a vezénylet (start) mindég ma-

gyar nyelven, tisztességes magyar urak által történt, most osztrák vagy cseh ember német nyelven vezényelt a legutóbbi versenyen.

Juhász Ignác kérésére Vecsey Imre főjegyző felolvasta a szerződést. Simonffy Imre, Márk Endre, Jánosi Zoltán és Juhász Ignác felszólalásai után dr. Varga Lajos szólta a tárgyhöz. A szerződés még nincs aláírva, mondta, tehát nem jogerős s még egy pontot kíván tehát a szerződésbe belevétni. Szól arról, hogy a loverseny intézmény letért arról az erkölcsi tőről, amelyre építve lett Széchenyi idejében. A loverseny ma már nyereszkedésre van alapítva. A totalizátor intézmény káros hatásairól szól. Indítványozza, hogy a szerződésbe iktattassék be, hogy a szegényebb néposztály a totalizátorról lehetőleg elzárassék. A módoszatra nézve szakértő indítványát kéri. Ő a módoszatra nézve nem tud indítványt tenni, mert nem szakértő. Vecsey Imre: Budapestben van 60 filléres totalizátor, de Debrecenben 5 koronán kezdődik. A totalizátor jövedelméből a városi szegényalapra 200 korona jut minden verseny után. Konkrét indítványt ő sem tud tenni, mert ő sem szakértő. Kovács József: A szerződés pontozásaitól már nem térhetünk el. Ő úgy gondolja, hogy a német indítási szó ellen úgy léphetünk fel, hogy tiltakozhatunk ellene. Juhász Ignác vádjaival szemben védi a tanácsot. A szerződés jogosult a tanács megkötni. Kéri a szerződés elfogadását, de határozati tiltakozással a német nyelvű indítás ellen.

Juhász Ignác, Jánosi Zoltán, Márk Endre ismételt felszólalásai után Király Gyula jogi meggyőződéseket kijelenti, hogy a szerződés szövege változtatni nem lehet. Vecsey Imre javasolja a szerződés elfogadását azzal, hogy a záradékban kössék ki a magyar indítási nyelvet azzal, hogy ellenesetben a szerződés hatálytalan.

Márk Endre hozzájárul a záradékban való kijelentéshez, de a lovaregylet szintén nyilatkozik, hogy ezt elfogadja. A közgyűlés a záradékolás mellett határozott egyhangulag.

Ezután a közgyűlés egyhangulag megszavazta a 10.000 korona évi hozzájárulást a főiskolai két bölcsészeti tanszék költségeire, majd megszavazta a 400.000 korona hozzájárulást és gróf Degenfeld József, Oláh Károly, Márk Endre, Simonffy Imre, Komlóssy Arthur, Juhász Ignác, Jánosi Zoltán, Kovács József polgármester és Zádor

Lajos hozzászólásai után a ref. főgimnázium építésére.

Megszavazták még a római káth. egyháznak a főgimnázium építésekor át nem szolgáltatott 488.000 darab téglát, mire a közgyűlés este 7 óra után véget ért. A tárgysorozat folytatólagos tárgyalására ma délután 3 órakor került a sor.

— Személyi hír. Boldisár Kálmán dr. tünügyi osztályfőnök ma több több heti szabadságra utazott.

— Sáskapusztítás. A hortobágyi sáskák, miután felélték a hortobágyi és máti földeket, most a szomszéd határban pusztítanak. A balmazújvárosi és hajduböszörményi határból rémes hírek érkeztek ma is. Ha a sáskapusztítás végigveri a szomszéd megyék határát is, akkor éhínség fog kitörni az aranykalászos, áldott rónán.

— Elhunyt újságíró. A debreceni Freund-családot mély gyász érte Freund József, a „Budapester Tagblatt“ helyettes szerkesztőjének halálával. A boldogult a testvérbátyja volt dr. Freund János debreceni ügyvédnek. Még csak 53 éves volt és 23 évet töltött a Budapester Tagblatt szolgálatában. Kartársai körében általános szeretetnek örvendett és halála, amely hirtelen és váratlanul érte, őszinte részvélet keltett mindenfelől. Freund József, aki korához képest rendkívül erős, szívós természetű ember volt, a múlt pénteken betegezett meg vakbélgyulladásban és az éjjel megoperálták. Az operáció nem segíthetett rajta. Halálát özvegyén és gyermekén kívül kollégáinak, barátainak és ismerőseinek nagy serege gyászolja. Haláláról kartársai az alábbi gyászjelentést adták ki: A „Budapester Tagblatt“ szerkesztője, kiadóhivatala, valamint az „Európa“, irodalmi és nyomdai részvénytársaság igazgatósága mélyen megrendítve jelenti Freund József nr a „Budapester Tagblatt“ szerkesztőjének f. évi július hó 2-án, hajnali két órakor, rövid betegség után fáradhatatlan munkában töltött életének 53. évében történt elhunytát. A „Budapester Tagblatt“ szerkesztője, mely el a jobblétre szenderült példásan buzgó munkatársa 23 éven át szorosán összeforrvá volt, emléket mindig tisztelni fogja. Ma temették a fővárosi hírlapírók e derék munkását általános és mély részvét mellett.

Nekem is van álomom. Ő nem egyszerű az! Nem, nem.

Olyan, ami beteggé tesz. Olyan, ami meggyógyít és a halált is elűzi. Letörli a könnyemet. A leánykönyv mindig szomorú, ha érdemtelenül kell hullnia.

Olyan az, mint a fehérakác szirma, ha könnyezik.

Van nekem is álomom. Könyvem is van. Nem büszke, de meleg. Nem fáj, mert megnyugtat. Nem is kell nagy ok és hull, hull.

Eszembe jutnak röpke töredékek. Badarságok. Idegen tájak, ahol sohase jártam. Idegen hangok, aminek dalamát sohase hozta felém a lég. És mégis hallom. Hallok egy hangok, mely gorombán szól társához. Ahoz, aki őt szereti. És meg tudom siratni egy soha nem látott ember durvaságát.

Hát ilyenekért hull a könnyem. Olykor azért is, hogy miért ily zárkózott ez az én álmodozó lelkem?

Valahol messze, egy kicsinyke faluban most alszanak azok, akik fölneveltek. Én elrepültem.

Nem érzem már az otthoni erdők illatát. Hisz az oly messze elmaradt. De a szeretet, mely ott körülvevett, az utánnam jött. Itt van.

Lesi arcom halványosságát, eszondos kedélyem játékát s ha olykor pihenve hallgat el lelkem: körülusog a hang:

— Miért hallgatsz? Neked fáj valami. Te nem beszélsz arról!

Remeg a hang. Nem felelek, mert föl-

sírnék. Vannak párok, mikor meg szeretném átkozni a lelkem zárkózottságát, mely soha, soha oda bepillantani nem engedett senkit.

Gorombán felelek a szeretet aggodalmára. Hagyjának el engem!

Es elhagynak. És én itt vagyok egy kínos gyötrelimmel. Szeretnék ráborulni az áldott jó szülőim kezére, a testvérekre és haikán, gyorsan, lázasan, kínos autogóssal elsírni, hogy vergődik az én lelkem! Hogy kidőbva állok a pusztán és rám rohannak a vadak. A vadak predára. Hogy megölt a vergődés. Nem tudom, az-e a bűn, ha meghallgatom azt, aki szeretettel jön felém, vagy az a bűn, ha elhiszem szavát.

En istenem! Te fölismered-e a bűnt az erénytől? Én nem. Hiszen a hűn az élet művésze. Mindig az erény ruhájában jár.

Ő nem ismerem, nem ismerem! Vad gonosz rémek jöttek el hozzám. Hazudtak sokat. Irózatot. Arról, aki nélkül már oly nehéz lenne elképzelnem a jövőt. Kinek ne rendülne meg a hite? Csak nekem kell erősnek lennem! Mert ő egykor így kívánta. Ő erős vagyok, édes, erős. De lásd nem bírnak lábam, kezem elfeledte a munkát, szemem csak ég, folyton csak ég könyvtelenül, mert nem szabad sírnom! Mert te haragudnál azért.

Mos egy kínos, árva éjszaka jön. Amiben a rémek égni kezdenek.

Ha most otthon volnék: elmennék az édesanyám ágyába aludni, mint a gyermek. Tréfából mennék, hogy ő kacagjon. De én,

ha elaludt a lámpafény, összekulcsolnám kezemet imára. Félek, félek, jaj be fájdalmas ez!

Csak egy napja, hogy jött a rémes hír. Nem tudok én gondolkodni, igaz-e, nem-e? Csak megröbant valami névtelen, eszondos fájdalom. Meg fog enyhülni. Hogyne! Hiszen pár nap múlva megjön a felelet levelemre. Őt magát kérdeztem meg a régi szeretettel. És én a felelettől meggyógyulok. Meggyógyulok, mert vagy megvetni lesz okom azt az embert, vagy megölelni olyan melegséggel, mint még soha. És ez engem meggyógyít akármelyik.

Csak most szenvedek. Két napig, három napig. Postafordulásig.

Várom, várom a feleletet!

Ha ajtó nyílik, elsápadok. Mintha ezer levélhordó rohanna be gyászos levelekkel, égő, gunyos arccal rázza, rázza mindenik felém...

Majd álomszerű bágyadtság száll rám és mosolyogva, gyöngye finomsággal simogatok egy fehér galambot, amely szeretetről beszél...

Majd úgy érzem: már alszom. És fölém hajlik valaki. Valaki... És nem tud szólni ő se. Valami összeszorítja szívét, amint nézi, nézi sápadt arcomat és végig reszket a lelkén:

— Ez a gyermek értem könnyezett...

És álomban érzek egy meleg, egy megbánó, egy bocsánatkérő tiszta könyvet és úgy érzem, mintha rám hullana akácérdők lágy fehér virága...

— **Bakonyi és a Független Magyarország.** Bakonyi Samu országos képviselő, aki a „Független Magyarország” főmunkatársa, a következő nyilatkozat jelent meg: A „Független Magyarország” szerkesztőségében beállott változás kapcsán megjelent különféle közleményekkel szemben önmagam iránti kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy én a nevezett lap kiadójának allitóltagos manipulációjáról sem a múltban, sem a jelenben tudomással nem bírtam és nem bírok. Ellenben tudom azt, hogy a „Független Magyarország” ma is változatlan elvhűséggel szolgálja a függetlenségi párt programját és így sem a hírlapírói, sem a politikai tisztességi szempontjából a lapnál viselt főmunkatársi állástól megválnom eddigelő okom nem lehetett: a változás okául megjelölt konkrét esetet, valamint általában a jövőt illetőleg pedig talán föltételezhető rólam, hogy tisztességtelen dolgot szerény nevemmel sohasem fedeznék.

— **Csokonai kör titkári hivatala.** A debreceni Csokonai kör titkári teendőit a nagy szünetben a Tusnádfürdőre utazott Kardos Albert helyett dr. Arvay Béla, a Csokonai kör ügyésze Piac-utca 41 sz.) fogja ellátni.

— **A városok közléte.** Ehen Gyula, akinek a városokról írt számos tanulmánya forog már közkézben, most a városok közléteiről írt értekezést és ebben a városok jövő fejlődésének nagyon érdekes feltételeiről közöl igen hasznos megfigyeléseket. Vizsgálata tárgyává teszi a városok vagyonek kezelését és kulturális működését és e két kérdés körül gyűjtött adataival utat mutat arra, — hogy milyen legyen és milyen ne legyen a városok közléte. Elmondja és adataival fel is tünteti, hogy az ország 130 városának magántulajdonát képező földbirtoka megközelíti a 800 000 kat. holdat, amely vagyona évenként 8 millió koronát jövedelmez. Az ingatlanok évi 2 milliót hoznak ilyen jelentékeny jövedelem mellett csak 18 város nem fizet közleági pótdót. Ellenben 20 százalékig terjedő pótdót fizet 33 város; 20—25 százalékig terjedő pótdót 43, 50—100 százalékig terjedő pótdót fizet 35 város, sőt van egy város amelynek pótdója túlhaladja a 100 százalékot. Bizonyos, hogy ez rossz gazdálkodás és hogy a városok vagyona jövedelmezése nem elég. Hiba, hogy a város egyes jól jövedelmező közintézményt kiad a kezéből és azt egyesek vagy társulatok üzleti spekulációjának engedi át. Így tapasztalható ez a közleági eszközök előállításánál, a közúti vasutak létesítésénél, sőt némely helyütt még a vízvezeték berendezésénél is. A nem helyes gazdálkodás folytán nincs elég jövedelem és nincs alap fontos kiadási tételek fedezésére. Így a 130 város közül csak 36 városnak van ivó és használati vízszolgáltatás alkalmas vízvezetéke, 28 városnak van csak ártézi kutja és 29 városnak 429 furt kutja. Csatornahálózatuk már csak 12 városnak van, közkórháza pedig 89 városnak, a közbiztonság mindenütt primitív, sok helyütt meg egyáltalán nincsenek is. Térbolyda csak két helyen van és a kórházak berendezése is kezdetleges. Az utcaburkolás rossz; közfürdők hiányzanak. A népoktatás tűrhető. A százharminc város évenként 6204,155 koronát szentel iskolázásra. Ez aránylag elég nagy összeg. Köszönház van tíz helyen. Másodrendű színház van tizenkilenc városban. Múzeum, képtár csak elszórtan található. Csak 94 városnak van szegényháza és az összes városoknak évi szegényügyi kiadása teljes összegben 1.580 365 korona. Nyilvánvaló tehát, hogy a városok képtelenek a legbonyolultabb kulturális feladatok teljesítésére és hogy addig nem lesz egészséges városi közélet, amíg a városok gazdálkodása vagy jobb nem lesz, vagy pedig a városok terhei nem fognak csökkenteni. Minthogy pedig a városok sok olyan terhet

viselnek, amit tulajdonképpen az államnak kell viselnie, nagyon helyesen mondja Ehen, hogy vagy a népoktatásra fordított 6 millió koronát kell az államnak átvenni a községekől, vagy pedig rekompenzálni kell őket, amire a 3 millió koronát tevő huszfogyasztási adó átengedése volna a legalkalmasabb. Ez okosan és érdekesen van kifejtve és a városok élete iránt érdeklődők nagy élvezettel olvashatják.

— **A kormány és az aratósztrájkok.** A kormány az egyre fenyegetőbb jeleket öltő sztrájkmozgalmak megszüntetése és megállítására érdekében minden rendelkezésére álló törvényes eszközt fölhasznál arra, hogy az ország mezőgazdaságát, valamint a közbiztonság veszélyeztető gazdasági munka megszüntetése terjedését megakadályozza. Először ma úgy az igazságügyi, valamint a belügyi kormányzat két újabb intézkedéssel járult a preventív, illetőleg a köznyugalom föntartása céljából fogantatandó hatósági intézkedések megtételéhez. Polonyi Géza igazságügyminiszter, hivatkozással a közleági hatóságoktól a belügyminisztériumhoz érkezett hivatalos jelentésekre, mely ezert az ország egyes vidékeit mezőgazdasági, nevezetesen aratósztrájkra izgató elemek járják be és a mezőgazdasági munkásokat munkaszünetelésre hívják föl, rendeltetést intézett az összes kir. ügyészségek vezetőihez, melyben utalással az 1898. évi II. t.-c a mezőgazdasági munkástörvény 65. §-ra, valamint a btkv. nek a fölbujtás, osztályelleni izgatás és az ezzel összefüggő bűncselekményekre vonatkozó szakaszaira elrendeli, hogy amennyiben a kir. ügyészségeknek ilyen cselekmények akár közvetlenül, akár a közleági hatóságok vagy rendőrhatalóságok följelentése útján tudomásukra jutna, indítsák meg azonnal a megtorló büntető eljárást.

— **Bártfáról.** A bártfai fürdőzők közt vannak Debrecenből Klein Anna kereskedőnő, Bekény Péter földbirtokos, özvegy Gerson Ödönne földbirtokosnő, Gáts Regina fodrásznő, Hajdunánásról pedig Glücklich Emánuelé.

— **Kitüntetett gyorsírók.** Most küldték meg a soproni orsz. szabados levelező és vitairási stenogram versenyen kitüntetett debreceni gyorsíróknak okleveleit a főiskolai gyorsíró egyesület elnökének. A kitüntetettek: Tádós Eadre, Órás Géza, Ádor Dániel, Erdős Károly, Vass Károly, Nagy Imre, Nagy Sándor, Szentpály Zsigmond, Stern Jenő, Rosenfeld Andor, — kik okleveleiket átvehetik a kollégiumi kapustól.

— **Orfeum a Debrecen szállodában.** Bácskay Sándor és Beregi Rózsi tegnap tartották első vendégjátékukat. A helyiség teljesen megtelt. Az első helyet az uri közönség már este lefoglalta. Ugy látszik, hogy az orfeum igazgatója tudja, hogy nálunk csak jó magyaros és diszkrét előadások lehet az uri közönséget az orfeumba szoktatni. Most igazán meglepő, hogy az idén mily családiás lett e helyiség. Bár ezzel az ezalotti idényekben nem díszkedhetett Bácskay nagyon jó volt, kár hogy olyan kiesi a színpad, hogy nem érvényesülhet teljesen. A másik vendég Beregi Rózsi régi jó magyar nótákat adott elő nagy tetszés mellett. Nagyon esimes a Révész duett is. Az előadás végén előadott bohózat nagyon jó, a szereplők érdekében csak azt tanácsoljuk, hogy tanulják meg jobban a szerepüket, mert a hangos sugás tönkre teszi a közönség illúzióját. Igazgató ur csak így tovább.

— **Az ügyvédi kamara gyűlése.** A debreceni ügyvédi kamara július hó 16-án délután 3 órakor a kamara hivatalos helyiségében (József kir. herceg utca 8. sz. I. em.) rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: Az igazságügyminiszterhez felterjesztendő évi jelentés megállapítása. Márk Endre ügyvédi kamarai elnök.

— **Vörös László biztosítási igazgató.** Vörös Lászlót, a Fejérváry-kormány kereskedelmi miniszterét, a „New York” amerikai biztosító intézet európai vezérigazgatójává nevezték ki s már legközelebb át

veszi Párisban, ahol állandóan lakni fog, hivatala vezetését. Elődje ebben az állásban Arányi Miksa dr. volt képviselő visszatér Párisból és a társaság magyarországi vezérigazgatója lesz.

— **Róm. kath. hívek az autonómiaért.** A debreceni róm. kath. hívek körében mozgalom indult meg, hogy egyházi önkormányzatot létesítsenek. A mozgalom szervezésére ezer tagú intéző bizottság alakult, amely kedden este tartott ülésén megválasztotta a tisztikarát is.

— **Változások a csendőrségnél.** Mint értesülünk, a csendőrség létszámát erősen szaporítani akarják, olyannyira, hogy fokozatosan minden jegyzői székhelyen lenne órs akkora létszámmal, hogy minden községre legalább két csendőr jusson, kik legalább kétszer hetenkint 24 órát fognak az illető községben tölteni. Azonkívül minden járási székhelyen lenne két lovas csendőr. Hogy kellő számú ember álljon rendelkezésre, föl fogják emelni a zsoldot, leszállítják a nyugdíjhoz kívánt szolgálati évek számát és megkönnyítik a legénység növelését. A parlament a tetemes költség-többletet bizonyára szívesen meg fogja szavazni, mert ezzel szemben a szolgálati szabályzatba egy új rendelkezés fog kerülni, mely szerint a csendőrség polgári egyenlő szemben csak saját elhatározásából, vagy az illetékes polgári hatóság fölhívására léphet föl, de sohasem „fölsőbb parancsra”. Vagyis katonai dolgokban csak a rendőri hatóságnak lesz alárendelve a csendőr, hogy ne ismétlődhessenek a közelmúltban a világot megbotránkoztató jelenetei a tisztviselők karhatalmi eltávolításánál.

— **Uj lap a vidéken.** A Szenteseen megjelent „Csongrádmegyei Hírlap” megszüntetésével a lap kiadója feltámasztotta a pár évvel ezelőtt megszünt „Szentesi Lap”-ot. A lap szerkesztője Sima László, Sima Ferenc volt szentesi képviselő legidősebb fia lett.

— **Menekülés a fertőből.** Ma délelőtt a „Bob herceg”-hez címzett nyilvános mulatóhelyről megszökött a modern rabszökegőrtő öt áldozata. A rossz bánásmód az oka a szökésnek. A rendőrség intézkedett, hogy valamennyien kényszerutalvással kerüljenek vissza a szülőföldjükre.

— **Eltűnt férj.** A rendőrségen ma panaszt emelt Dubcsák Borbála asszony, hogy a férje, Kuncz Ferencz 50 éves iparos eltűnt. Az eltűnt ember alkalmasint megszökött. Körözik.

— **Leégett a legnagyobb német protestáns templom.** Hamburgban leégett a Mihály templom, Németország legrégibb protestáns temploma. Témérdek történelmileg nevezetes műemlék pusztult el. A Mihály-templomban délután 3 órakor ütött ki a tűz. A templom tornya romba dőlt. A tűz átterjedt a szomszéd házakra. A tűz folytán két, a toronyóra javításán dolgozó mechanikus, valamint egy órás életét veszítette. A tűz valószínűleg ezen javítási munkálatoknál elkövetett elővigyázatlanságból következett. Délután 4 órakor a Mihály-templom tetőzete óriási robajjal bedőlt az égő templomhajóba. Az „angol-palánk” szomszédos utca összes házai lángokban állának. A szomszédos házak teljesen leégték. Az uralkodó szél következtében a tűzoltóknak minden munkája kárba vész. A Mihály-templom az oldalfalak kivételével teljesen leégett. Mintegy 20, a környéken fekvő épület szintén a lángok martaléka lett.

— **Amerika legnagyobb gyára.** Az amerikai „Bevándorló” most érkezett számában olvassuk, hogy a „National Tube Company” legközelebb megkezdí Me Keesporton a világ legnagyobb gyártelepének építését. A gyár felépítése nyolc millió dollárba fog kerülni. Az óriási gyár felépítéséhez 18.000 tonna acélt fognak használni. Az építési tervzetet az „American Bridge Com-

pany" több magyar mérnöke készítette és úgy hirdik, hogy az építést már a nyár folyamán megkezdik. A gyártelep építése a magyarokat annyiban érdekli, hogy Mc. Keesport vidékét nagyban lakják honfitársaink, akik előrelátólag nemcsak a nagyszabású "építkezésnél", hanem magában a gyárban is jól jövedelmező munkára fognak szert tenni. A Mc. Keesporti róm. kath. lelkész különben debreceni ember, Kovács Kálmán.

— **Az új szatmári püspök.** A szatmári püspöki szék hosszabb idő óta betöltetlen volt. Mayer Béla püspök kevéssel azután, hogy püspökké nevezték ki, betegeskedése következtében lemondott méltóságáról, amelyet most töltöttek be újra. A hivatalos lap jelenti, hogy a király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a lemondás folytán megüresedett szatmári püspökségre Bornemisza Tibor dr. prelátest, kalocsai apátkanonokot nevezte ki püspökké.

— **Kossuth szobor Karcagon** Karcag város közönsége szobrot állítat Kossuth Lajosnak. A szobor elkészítésével Horvai János szobrász-művészt bízták meg, aki már több sikerült Kossuth szobrot alkotott. A szobor-bizottság a művésznek ezt a szobrát is sikerült művészi alkotásnak ítélte s így azt már el is szállították az ércöntőbe, ahol még a nyár folyamán elkészül. Az ünnepélyes leleplezés szeptember hó 19 én, Kossuth Lajos születésének száznegyedik évfordulóján lesz.

— **Washington budapesti szobra.** Az amerikai magyarok kezdesére, a Városligeti tó partjának egyik szép helyén Washingtonnak szobrot fognak állítani. Az Országos Nemzeti Szövetség most azt kéri a főváros önkormányzatától, hogy a szeptember 16-ikára kifizető szoborleleplezés alkalmából adjon 40.000 koronát az amerikai vendégek fogadására és szavazzon meg 6500 koronát a szobor alapozásának s költségeire. A tanács a munkálatra megszavazott 6000 koronát, a vendéglátás költségeire pedig föltalalmazást kér a közgyűléstől.

— **Talált esernyők.** Két esernyőt találtak, melyeket igazolt tulajdonosaik a belvárosi rendőrkapitányságnál átvehetnek.

x **Fekete gyász női nyakláncok függők és mellük Mentze áruházában a legszebbek Kossuth-utca 4. sz. 361—3.**

x **Modern szálloda Debrecenben.** Örökös volt a panasz, hogy a debreceni szállodák képtelenek voltak a nap-nap mellett növekedő idegen forgalomnak megfelelni. E bajon vélt segíteni Márkus Jenő az előnyösen ismert Dréher söresarnok és Központi szálló tulajdonosa. A Piac utca 47. számú ház emeletét hozzácsatolta a már meglévő szállodához. A szomszédos házat a modern kor igényeinek megfelelően szobákká alakította át s minden elképzelhető kényelemmel, pazar fényvel rendezte be. A központi szálló jelenleg 36 szobából áll. 363—20—10.

x **Sollingeni acél zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek és kellek Mentze áruházában Kossuth-utca 4 szám alatti a legjobbak.** 361—4.

x **Gyönyörű művészi olajfestményeket sikerült nagy mennyiségben igen jutányos árban megszerezni.** A több ezernyi művészi festett kép álladó képiállításunkban ingyen megtekinthető 86 ctm. magas és 48 ctm szélességben darabonként 5 forintért, mahagoni vagy arany keretben míg a készlet tart, beszerezhető Bilkei és Radovánovics, Piac-u. 59. sz. 353—x—7

x **Papa, Mama, Baba, Mentze Kossuth-utca 4. szám.** 361—5.

A forradalom országából.

Irta: Turóhanyi Olga.

Pétervári tartózkodásom alatt számtalan olyan esemény tanuja voltam, amit a táviró nem igen vitt szét Európába. Az újságok csak halvány kópiáját adták az orosz eseményeknek és tömegesen olyan utcai jelenet játszódtott le, amiről a világ egyáltalán nem szerzett tudomást. Ezek közül írok meg néhányat. Azt hiszem elég érdekesek. Ime:

Volt egy kollégám, Mária Feodorovna Nesie-nek hívták. Nyulánk, magas leány volt, akinek nagy sikerei voltak a színháznál. Egy ízben a színháztól hajtott el repülő gígjén, s az utcán látta, hogy néhány orosz tiszt milyen kegyetlentül, a milyen vad barbárizmussal bánik el néhány tehetetlen emberrel. A színésznő nem gondolkodott pillanatig sem, hanem megzabolázta vágató lovait és megállította kocsiját. Azután bántó gunnyal így szólott a vérengző, aransujtásos haramiákhoz:

— Uraim, van önöknek sarkantyujuk?

Egy fiatal hadnagy katonásan összecsapta a bokáját és így felelt:

— Hallhatta, kisasszony, a pengéséről.

Mária Feodorovna Nesie erre lehajolt kocsijába és egy üveg pezsgőt vont ki a gíg fenekéből, majd így szólott:

— Nos, üsse le sarkantyujával ennek az üvegnek a kupakját, s aztén igranak az urak néhány pohár pezsgőt szegény, ártatlan áldozataik halotti tora alkalmából. Biz' isten megérde nlik ezt maguk, mert nagyon vitézül viselkednek. Csak az a kár, hogy Japánban nem viselkedtek ilyen vitézül...

Szegény barátom, drágán fizette meg ezt a néhány pillanatig tartó csevegést. Egy óra mulva, összes hozzátartozóival együtt — Szibériába száműzték.

A rendőrségi hid mellett laktam, a Nevski Prospektben. Egy horus, unalmas délelőttön ablakomnál állottam, amikor egy különös menet vonta magára figyelmemet. Ötven-hatvan gyerekember hegedűt, dobot, kürtöt és ezekhez hasonló tárgyakat cipelve, némán követelt egy hóféhér aggastyánt. A következő pillanatban vágató kozákcsapat állta utjokat. A katonaság parancsnoka durván ráförmedt az aggastyánra, hogy hová vezeti a csapatot?

— Templomba megyünk — felelte az öreg szeliden. A isten házába imádkozni azért, hogy adja meg Oroszországnak a szabadságot!

— Vedd le a kalapod, nyomorult fickó, ha hozzám beszélsz! — ordította a parancsnok.

— Azt csak az isten előtti cselekszem, — felelte nyugodtan az öreg.

— Vedd le, mert leütöm! — kiáltotta dühtől tajtékozva a parancsnok.

— De csak a fejemmel együtt! — volt a nyugodt válasz.

A következő pillanatban a földön hevert az agg báránybőr kalpacja az öreg hóféhér fejjel együtt. A kozák tiszt úgy vágta le a kardjával, mintha egy csirke feje lett volna...

Forrongott az utca... Forradalmárok éneke, rendőr- és kozák lovak patadübbögése, ágyukerekek tompa döcögése hallatszott be szobám ablakán... Borzasztó események előtt állott a város, s csak percek kérdése volt, mikor ömlik az utca kövezetére az első, ártatlan polgárúr... Kís leányom nem is sejtette, hogy milyen kritikus pillanatok előtt állunk és gyermekes macacsággal — kifliit kívánt. Mindenáron kifliit akart enni.

Ki mer ilyenkor az utcára menni kifliért? Bizony senki. A család egy millió rubelért sem akart átszaladni a pékhez a kis leányom erre kifliért sópáncodott. Megsajnáltam szegénykét és rászántam magam, hogy én megyek el egy kifliért.

Alig értem azonban a ház vasrácsos kapujához, rémülten fordultam vissza. A kapu tele vérrel és a rácsozat hegyes végén emberhus darabok, vértől gözőlgő emberi testrészek csügtek. Szomorúan mondtam a kis leányomnak:

— Baba, le kell mondanod arról, hogy ma kifliit egyél!...

S amíg az utcákat polgárúr festi pirosra, a cár és a cárné békésen alszanak a Carskoje-Sélóban. Ágyaik között a nagy orosz birodalom leendő uralkodója, a gyermektrónörökös pihen édesen, míg cári szülői a kezét fogják...

Annak egyébként érdekes története van, hogy a kis trónörökös miért alszik a szüleivel egy szobában? Megtörtént ugyanis, hogy a kis süket cári sarját egy szép napon kilopták a hálószobájából. A tolvajlást Mária Feodorovna anyacárnó követte el, állítólag azért, mert ő is híve annak az udvari intrikának, mely mindenáron a trónörökös öcscsének akarja megszerezni a cári koronát.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

Budapest, július 4. Jusih Gyula elnök 10 óra után nyitotta meg az ülést. A képviselők kevés számmal jelentek meg. Miután a múlt gyűlés jegyzőkönyvét hitelesítették, elnök az indítványokat jelentette be. Pisz-tóry Mór és Hock János hat heti szabadságot kérnek, amit a Ház megad. Rakovszky Béla tudomásul hozza, hogy összeférhetetlenséget megszüntette. Hallebronth Géza az összeférhetetlenségi bizottság eladója jelenti, hogy a bizottság a Barabás mandátuma ügyében akkép határozott, hogy Barabás az aradit tartsa meg, a főváros a VII. kerületben pedig új választást rendelnek el. Sággy Gyula eladó a horvát pénzügyi egyezményről szólótörvényjavaslatot terjeszti elő s elfogadásra ajánlja. Goldis László, nemzetiségi nem fogadja el. — míg Eber Antal 48-as párti szép beszéd kíséretében elfogadja. Eber hatalmas beszédét nagy tetszéssel fogadták. Elnök 10 percre felfüggesztette az ülést. Szünet után Apponyi válaszolt a nemzetiségi képviselőknek és visszautasította azok vádjait. Utána Hodzsa Milán a felirat ellen beszélt, pártolva a nemzetiségiek által beterjesztett felirati javaslatot. Andrássy belügyminiszter Hodzának felelt, megdöntve annak érvelését. Még két interpelláció volt a mai ülésre bejegyezve. Az ülés 2 órakor véget ért.

Oroszországi forrongás.

Varsó, július 4. Ma több ízben követtek el merényletet rendőrök ellen. A megtámadottak közül ketto életét veszítette, többen megsebesültek. A hatóság elrendelte, hogy a rendőrséget vonák be az utcákról. A közbiztonság felett katonaság őrködik.

Ki a bialosztoki vérengzés értelmi szerzője?

Pétervár, július 4. Bialosztokból, a дума megbízottai által Pétervárra rendelt rendőrtisztviselők szenzációs vallomást tettek. A bialosztoki vérfürdő értelmi szerzője e vallomások szerint az orosz hadügyminiszter.

Halálos ítélet eltörlése Oroszországban.

Pétervár, július 4. A дума egyhangulag elfogadta a törvényjavaslatot, mely a halálos ítélet eltörlésére vonatkozik, ugyszintén a száműzetés eltörlésére is adtak be indítványt. Továbbá elhatározta, hogy a beérkezett interpellációkat tárgyalás alá veszi.

Közgazdaság.

Milyen lesz a termés? Alighogy megkezdődött az aratás, máris egyre sűrűbben érkeznek olyan hírek, hogy a termés eredménye korántsem lesz oly kielégítő, mint amilyennek eddig mutatkozott. Különösen a megdült vetésekről mondják, hogy sokkal kevesebbet fognak fizetni, mint hittek és mivel sajnos, országsszerűen a vetések nagyobbik része meg van dülve, a fölhangzó páncsokat nem lehet helyi jellegűeknek minősíteni, hanem olybá kell venni, mint a melyek kihatnak az egész országra. Vátozatlanul jó hírek csakis a tiszavidékről érkeznek, ahol fényes termést várnak, míg az ország többi részeiben és különösen a Bácskában és bánátszagon meglehetősen lejjebb kell szállítani az eddigi eredményeket.

A vas- és fémipari kiállítás bezárása. Hétfőn délután rekesztették be a Budapesten elhelyezett vas- és fémipari kiállítást. A kereskedelmi miniszter képviselőjében Sztéryni József államtitkár jelent meg, ahoz Frey Ferenc kiállítási elnök üdvözlő beszédet intézett. Sztéryni államtitkár válaszában hangsúlyozta, hogy a Vas-kereskedők Országos Egyesülete a kiállítás rendezésében derék munkát végzett. Ezután Bíró Anzsin titkár felolvasta azok névsorát, akik a kiállításon való részvételükért kitüntetést kaptak.

Mint a Politikai Értesítő illetékes helyen szerzett értesülés alapján jelenti, a be-rekesztett vas- és fémipari kiállítás kiállítói között 5 aranyérmes, 25 ezüstérmes és 30 elismerő okiratot fognak kiosztani. A kitüntettek hivatalos listáját legközelebb fogják nyilvánosságra hozni.

Lótenyésztők és községek figyelmébe. A nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter urunk f. évi május hó 28-án kelt 5758-II. 1. számú leirata szerint, a méntelep menanyagának osztályozása, illetve selejtezése, meggyének gazdaközönységét közelebből érdeklő méntelepeken a következő napokon fog megtartatni és pedig Debrecenben f. évi július 9-én, Szatmárnémetiben f. évi július 11-én és Békéscsabán f. évi július 30-án. Ez alkalommal úgy az érdeklődő tenyésztők, valamint az ügybarátok mint eddig, most is szívesen láttatnak. A telepeken kisorsolt, de tenyésztésre még alkalmas mének a helyszínen azonnal eladhatók.

Kőbányai sertésüzlet. Julius 4. Hízott sertésarak: I. Magyar elsőrendű: 1. Óreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) 112-114 fillérig. Fiala nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 118-119 fillérig. Fiala közép (páronként 251-320 kilogramm súlyban) 121-123 fillérig. Fiala könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) 123-124 fillérig. III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm) 114-116 fillérig. Közép (páronként 240-260 kilogramm) 117-120 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm) 118-120 fillérig. Sertéslétszám: 1906 július 1. napján volt készlet 59 577 db. 1906 július 2. napján felhajtott 409 darab. 1906 július 2-ik napján elszállított 797 darab. 1906 július 3-ik napjára maradt készlet 59.189 darab. A hízott sertés üzletirányzata: nyugodt.

Regény-Gsarnok.

Az igazi.

— Látod, — mondta Németh a pártfogása alatt álló Jánoska urfnak, — látod, ezért nem akarok én megházasodni.

— Miért? — kérdezte Jánoska zavartan. Azon igyekezett éppen, hogy a mellényzsebébe gyomószióján egy vérpiros rózsát, amelyet az előbb kapott Jolán kisasszonytól szeretett volna ezt a műveletét lovagias diazkrációval végezni, de egytálla úgy, hogy az egész társaság lássa. Németh elnező mosolygással tekintett rá:

— Azért, fiam, mert sohasem fogok rátalálni olyan leányra, aki teljesen méltó arra, hogy feleség legyen a szó szoros értelmében. Ezt a képzelt alakot magamban „az igazi”-nak szoktam nevezni és egy percig azt gondoltam, hogy talán Jolán az. De már most látom, hogy ő is csak olyan, mint a többi.

Az igaziban nem szabad lenni egy szemernyi kacérságnak sem, azt kívánom, hogy én legyek az első, aki iránt érdeklődik. Azt kívánom, hogy egyedül engem szeressen, ugyszólván csak bennem éljen és az egész világon ne legyen senki más számára se előttem, se utánam.

— Nem mindig voltál ilyen válogatós, kockáztatta meg Jánoska félénken.

— Ó, gyermek! Udvarolni éppen az ellenkező típusnak kellemes. De feleségét, akire az ember a nevét és az otthonát bizza, nem szabad bolondjában választani. Nem szeretném, ha olyan feleségem lenne, mint a barátaim egynémelyikének, akik különben megelégsznek rá, hogy rátaláltak a föld legtekélyesebb asszonyára.

Jánoska egy kis kárörömmel mondta: — Jólent hiába találnád tökéletesnek, mert engem szeret. Megfogom kérni a kezét és hét év múlva feleségül veszem. Biztosítalak, hogy az én számomra ő lesz „az igazi”

Németh az ő közismert, gúnyos mosolyával intett a nagy terrasz sarka felé. Jolán kisasszony ebben a pillanatban adott egy vérpiros rózsát a bozontos zeneszerzőnek, aki áhitattal csusztatta bele a hegedűtokjába.

— Négy rózsával jött a parkba, — szólt a tapasztalt gavallér. — Minden valószínűség szerint kapok még egyet én, egyet pedig az érdekes Deésy. De az is lehet, hogy más valaki fogja kapni a rózsákat; csak az bizonyos, hogy én leszek az egyetlen, aki tudja, hogy nem egyedül részesültem ebben a kitüntetésben.

— Sándor, te rossznyelvű és cinikus ember vagy, — mondta Jánoska huszáves szívének minden nemes főlhaborodásával. Jolán nem kacér, hanem igenis gyönyörű szép és nem tehat róla, hogy mindenki belé-szeret, aki látja. Velemmel csak le kell rázni őket a nyakáról. . . ő maga mondta. Ne vedd rossz néven, de neked is azért nem tetszik a viselkedése, mert egy csöppet sem érdeklődik irántad!

— Az igaz, hogy eddig nem részeltett a becses figyelmében, de azt hiszem, hogy ez én rajtam is mult. Be fogom bizonyítani neked, hogy ha akarom, velem is fog kacérkodni, úgy, mint mással. Ezt csak azért teszem, hogy kigyógyítsalak a szerelemből, — valahogy azt ne hidd, hogy engem komolyan érdekelhet egy ilyen kacér teremtet.

Jánoska nem bírta tovább hallgatni az imádottjára szórt sértéseket. Sokkal is jobban tisztelte már-már agglégényszámba menő elegáns és fölényes barátját, mintsem hogy ellenkezni mert volna vele, de legalább egy megvető pillantásba öntötte dülő érzelmeit, s azzal visszasietett Jolánhoz, aki már vagy a negyvenedik hosszú pillantást küldte utána.

— Mit beszéltek Némethel? — kérdezte kíváncsian. — Ne is tagadja, láttam, hogy rólam beszélnek!

(Folytatjuk.)

Hirdetések

a

„DEBRECEN”

részére

jutányosan felvételnek.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piac-utca 9. — Telefon: 412.

Uri-ruha szöveteket,

csak azolid gyártmányt, magán vevők jóval olcsóbban beszerezhetik a szövetgyári-áruházban

Kasper Károly

Insbuck 8/59. sz.

- Kor. 4.80 1-15 méterteriszta gyapju nadrágszövet.
- Kor. 7.80 3 m. angol, mintézott igen tartós öltönytiszta.
- Kor. 9.— 3 méter elszakíthatatlan tiszta gyapju recés scheviot kelme.
- Kor. 12.— méter rendkívül finom kangarn ruhaszövet utcai és társasági öltözködésre
- Kor. 18.— 3 méter nowante öltönytiszta legújabb mintákban és színben mizden idősakra alkalmas. 196-18-12

Kérjen mintaszöveteket!

Margit-fürdő.

Van szerencsém értesíteni a mélyen tisztelt fürdőző közönséget hogy

Margit-fürdő

intézetemben, a hölgyközönség kényelmére a női gőzfürdőt a mai kor vívmányainak megfelelően a legmodernebből átalakítottam és berendeztem; s azt a mai napon a közhasználatnak átadtam

tisztelettel a

TULAJDONOS.

Pályázat.

A debreceni izr. hitközség polgári iskolai iskolaszéke nevében pályázatot hirdetett a hitközség által újonnan felállított és az 1906-7. iskolai évben három osztálytal megnyitó polgári leányiskolához két segéditanítónői állásra.

Egyik állásra a nyelv történelmi csoportból, a másikra a mennyiségtani természettudományi csoportból polgári iskolára képesített zsidó tanítónők pályázhatnak; olyan elemi iskolai képesítésű zsidó tanítónők is folyamodhatnak akik kötelezik magukat a polgári iskolai oklevélnek záros határidő alatti megszerzésére. Kézimunka, torna ének és francia nyelv tanítására képes pályázók elsőbbségben részesülnek.

Egy egy állás javadalma: 1200 kor. fizetés és 300 kor. lakpénz. A sikeresen működő tanítónő három év elteltével rendes és végleges tanítónői állásra tarthat jogot, mikor is javadalma 1600 kor. fizetésre és 400 kor. lakpénzre emelkedik.

A születési bizonyítvánnyal, oklevelekkel és esetleg működési bizonyítvánnyal felszerelt kérvények f. évi aug. 1 ig. adhatók be alólírotthoz.

Debrecenben, 1906. évi június hó 30. án. 376-1-1

Dr. Popper Mór ügyvéd.

iskolaszéki elnök.

Megérkeztek
 a tavaszi idény újdonságok:
Női ruha és costum selymek
 hozzá való legújabb diszek.
Bluz selymek, Divatos gyapju delinek
 gyönyörű választékban
Fekete gyászkelemben
 állandó nagy raktár
 jutányos szabott árakhoz
SZABÓ LAJOS FIAI
 108-x-100 DEBRECEN 2
 — vászon, divat és szőnyegáruháza. —
 Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

OSERS és BAUER motorgyár Budapest, Podmanicky-u.18.
Benzin-lokomobil.
 elsőrendű gyártmány kedvező fizetési feltételek mellett. **1-2 fillér üzem költség**
Árjegyzékek ingyen.
 Több mint ezer gép üzemben.

Gyenge a fejlődésnél vagy a tanulásnál vissza maradt gyermekek ugyanúgy vérszegények magát bágyadnak érző és ideges túlerőltetett munkaság, könnyen ingerlő, korán kimerült felnőttek erősítő szervek nagy eredményrel használják. a

Dr. Hommel Haematogent az étvágy fokozódik, a szellemi és test-erők gyorsan fejlődnek, az összes idegek erősödnek.

Kérjenek határozottan valódi **Dr. Haemelféle Haematogent**, és ne hadjunk magunkat utáztatoktól vezetni. 262-x-9

Előpatak
 gyógyfürdő

kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor, vese, hólyag és a méh hurutus bántalmainál, máj és lephajoknál, kőszvény és csuznál, altesti pangásoknál valamint bármely az idegség alapján fejlődő betegségnél. A nagyhirű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltalálható kiegészítő gyógyeszközökkel (meleg és hidegfürdők, vizgyógyintézet, kezelés, masszázs, svédorna diätikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel. Fürdő-idény május 15-től szeptember 15-ig. Vasúti állomás: Földvár és Sepsi-szentgyörgy, honnan állandó olesó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olesó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és aug. 20-tól szept. 15-ig) a gyógy- és zenedíjnak fele fizetendő, lakások 50 %-al és ellátás is sokkal olesóbb. Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdus, égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz, háznál is használható és üdítő, kellemes ital tisztán vagy borral vegyítve, nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön eventként egy millió palaeknél több körül forgalomba. Széki külései hely Előpatak. De kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben. 342-4-4

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

Visk-Várhegyi Acél-fürdő.
 (Mármaros-megye.)

A verhovinai hegység legbájosabb, legkisebb részén van a **Visk-Várhegyi ACÉL-FÜRDŐ**. A legkiválóbb orvosi szaktekintélyek által elismert gyógyforrás, mely megazünteti a vérhiány mindennemű alakjait. Kiváló gyógyhatásának bizonyult a **Visk Várhegyi Acél-forrás** Különösen: a gége, légcső, tüdő, gyomor, bél és hólyag idült hurutjainak.

Biztos gyógyulást nyújt az aranyér, terméketlenség a női- és férfi- ivarszervek bajainak.
 Kérjen prospektust a VISK-VÁRHEGYI fürdő igazgatóságától.
 Igazgató: **BÖHM LAJOS.**

Visk-Várhegy Mármaros-megye legszebb részén fekszik, hegyekkel körülvéve. Levegője tiszta pormentes. — A fürdő vasúti állomása: **Bustyaháza**. Egy órányira Visk-Várhegytől. A fürdő vendégek kényelméről gondoskodik van, a vasúti állomásonál kocsik állanak rendelkezésre. A vendégek állandó orvosi felügyelet alatt vannak. Pontos postajarat. Fényes vendéglői helyiségben kitűnő keresztény konyha. Penzió 6-8 korona személyenként. **Szigoruan kóser konyharól is gondoskodik van Olesó, kényelmes lakásról** azon kívül a fürdővendégek vendéglői ellátásáról is a fürdőigazgatóság gondoskodik. Gyönyörű, festői kirándulási helyek.

Kérjen prospektust!

Legújabb találmány!

Osztr. szabad. bej.

Mindenki maga ggártja a köveket!

Cement-, fal-, kő forma
 teljesen felszerelve csak **36 korona**

Egy munkás egy formával naponta 1500 követ készít. Pléhalj nem szükséges. Ez a forma különösen alkalmas swemm kövek gyártása, Brosürök ingyen és bérmentve.

A. Tevonderen x L. Pollaert Dalheim a Rh. D. K.
 264-6-6

Koni gyártmányu
Karton, Batiszt és Delinek,
 továbbá: 248-x-62
Hímzett Batiszt és Vászon Ruhák
 nagyválasztékban kaphatók
Bosznay J. és Társa
 — divat-árúházában —
 Debreczen, Kossuth-utca 5. szám.

Szt. Radegund, Grác mellett.
 gyógyhely és vizgyógyintézet.

Főlséges vidéken 750-1500 méter magas hegyek és kiterjedt fenyvesek között, számtalan erdős sétány, kitűnő ivóvíz, enyhe edző éghajlat por nélkül. — Pavillonrendszer. — Tudományos vizgyógymód, speciális masszázs emésztési zavaroknál, villanyozás, villanyos és szénsavas fürdők, diétakurák. — Évenként 800-an, többnyire magyarok, látogatják, nyári lakások, olesó árak. — Grácból nyáron automobil — omnibusz. — Az orvos magyar. —
 Prospektust ingyen küld

242-3- . **Dr. Ruprich** igazg. főorvos.

APRÓ HIRDETESEK.

Dija 10 szög 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

A
„DEBRECEN”
szerkesztőségének
és
kiadóhivatalának
Telefon száma
412.

A valódi „Tulipánerdő”

szivarka hüvely és szivarka-szipka gyári főraktára Harmathy Pál könyvkereskedésében van Fűvészkert-u. 14. csakis ott kaphatunk valódi „VERGÉ” egészségügyi papírból készült szivarka hüvelyeket legolcsóbban: 100 Tulipán hüvely 12 kr. Tiszti hüvely 10 kr. Progress 10 kr. King 08 kr. Rákóczy 12 kr. Ambre 12 kr. Aranyozott hüvely 18 kr. vizsont eladóknak kedvezmény. — Telefon 374. Egy tanuló felvétetik. 360-10-1.

Egy jó családból

való 4 középosztályt végzett fiu, férfi és női divat üzletbe tanulónak felvétetik. Cim a kiadóhivatalba.

A vakációban

középiskolai tanulók tanítását, javító vizsgákra való előkészítését elvállalja jogász. Cim a kiadóhivatalban.

Megbízható

és jó családból való fiu fűszerkereskedő tanulól felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Antalfy Ferencz

könyvkötészetében pisca-31 szám. készülnek: egyszerű és díszes könyvkötések, bőr, Plüss papírképek, dobozok, tárcák tárcá javítások stb. 360-x-5.

Jó karban

levő egy 16-utáni kocsi jutányos áron eladó, Értekezhetni Gólya-utca 17. 370-3-3.

Irodába ajálkodik

jóírásu VII. gymnazista. Cim: Szatai Ferenc, Vörösmarty-u. 30.

**Tessék díjtalanul árjegyzéket
= és mintát kérni a legjobb =**

Stájer férfi és női loden szövetekből

vadászoknak, erdészeknek és turistáknak, valamint mindenféle divatszövetekből, férfi és fiu öltönyökre, f-löltők, esőköpenyekre a legolcsóbból a legfinomabb kivitelig a legelőnyösebben

sőmert első és legnagyobb Loden kivitelű cégtől **Vincenz Oblack cs. és kir. udvari szövet szállító** Graz, Murgasse No. 9/63.

A szépség egyik főkelléke a szép arcbőr.

Minden hölgynek módjában áll ezt megszerezni,

a **FÖLDES-féle**

MARGIT-CRÈME

csodás hatású arckenőcs használata által.

A Margit crème egy rendkívül finom, kellemes sikkosságu, gyorsan felszívódó, kedves illatú vegy-szer, mely már az első kísérlet alatt mintegy behizelgi magát; a bőrnek rögtön kellemes puha bársonyszerű tapintatot ad, 10-12 nap alatt teljesen átalakítja a bőrt, nyomtalanul eltünteti szeplőt, májfoltot és mindennemű bőrisztá lanságot.

Előnyös tulajdonsága ezen krémnek, hogy a bőrt nem teszi zsíros tapintatúvá, fényessé, mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg, annak fényét, mint a puder elveszi, minél fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, mitől az gyermekded üdeséget, teltséget, bársonyszerű puhaságot és kellemes tapintatot nyer. Leglényesebb előnye, hogy higanyt ólmot nem tartalmaz és így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 korona, kis tégelynek 1 korona.

Margit-szappan 70 fill., — Margit-pudet K 1.20, — Margit-fogpep 1 K. — Arcviz 1 Kor.

Készíti: **Földes Kelemen**
gyógyszerész ARADON. 176-10-8

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek.

Kapható: Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog. L. Kovách Nándor, Mihalovits J., Muraközy László, Szilcz Ferenc gyógyszerárakban.

Világszerte híres a borszéki gyógy-borviz.

A „főkuti” gyógy-borviz a legkellemesebb italu, legszénsavasabb üdítő ásványvíz, úgy magában mint borral és gyümölcs szörpökkel vegyítve.

A „Kossuth kuti” gyógy borviz kitűnő összetételű alkalikus vasas savanyúvíz, gazdag vas és mész tartalmánál fogva igen jó hatással van a verszegénység minden neménél, továbbá az angol görvély kóroknál.

A „Boldizsár kuti” gyógy-borviz nemcsak kiválóan üdítő élvezeti víz; de kitűnő sikerrel használatik a vese, húgy hólyag és köszvény bántalmak ellen, a légző és emésztő szervek hurutainál, vizeleti nehézségeknél, megakadályozza a húgyhomok lerakódását.

Nagy lithum tartalmu. Húgyhajtó hatású. Szénsav dús. Csira (bacillus) mentes

Borszéki gyógyfürdő.

A ki sulyt helyez arra hogy egészsége, ifjui frissesége megmaradjon, az jöjjön Borszékre az egészségének, újjászületésének a forrásaihoz.

Gyógyító tényezők Borszéken: Magas fekvés (900 méter magasan fekszik feynyőseerdőben). Tiszta portói mentes levegő. Szénsavban gazdag vasas ivóforások. Szénsavval telített hideg lobogó fürdők, kitűnő vasas lápfürdők, melegített szénsavas kádfürdők, hideg vízzel gyógyító intézet, masszázs, villamozás, tej és savókúra, terainkúra. Villámvilágítás.

Prospektusokkal, felvilágítással szivesen szolgál a fürdőigazgatóság Borszék (Csikmegye)

Naponta Dédáról — Borszékre kényelmes gyorskocsijárat. Utazás 6 óra Autombil járat. Kapható Debrecenben: Klein Ignác urnál, továbbá minden nagyobb fűszer üzletben, nevezetesebb szálló-, kávéház- és vendéglőben.

Utolsó vasut állomás Dédá. Posta, távirtda és telefon helyben.

Tulipán-Padlófénymaz!
(Linoleum)

Védjegyezve

Tulipán-Padlófénymaz!
(Linoleum)

Hazai gyártmány

Ne vásároljunk osztrák padlófénymazt, mert

- A Tulipán-Padlófénymaz** az eddig létező osztrák gyártmányokat messze felülmúlja.
- A Tulipán-Padlófénymaz** tartós, rögtönzáradó és tükörfényű gyönyörű zománczezal bir.
- A Tulipán-Padlófénymaz** vízel mosható
- A Tulipán-Padlófénymaz** tetszetős, nemzetiszínű tulipános 1 kg. bédogdobozokban van csomagolva és 3 féle színárnyalatban létezik.
- A Tulipán-Padlófénymaz** minden nagyobb fűszerkereskedésben és drogueriában kapható.

Viszontelárusításoknak legjutányosabb árajánlattal szolgál

Maklár Gyula és Társai

vegyészeti festék-, lakk- és kezegegyár
BUDAPEST, IX. Remete-utca.

275-5-5.